

یک کارشناس بازار سرمایه تصریح کرد؛

قیمت گذاری دستوری؛ عاملی مهم در رکود تولید و اقتصاد

سرمایه‌گذاری در هر کار اقتصادی، نیازمند پیش‌بینی پذیر بودن آینده دارد؛ وقتی با قیمت‌گذاری دستوری پیش‌بینی پذیر بودن از اقتصاد حذف می‌شود؛ تولید، اقتصاد و بازار سرمایه به سمت رکود سوق پیدا خواهد کرد.

به گزارش خبرنگاران گروه بورس، بانک و بیمه گزارش خبر، مهدی باغبان کارشناس بازار سرمایه در گفت و گو با پایگاه خبری بازار سرمایه (سنا) گفت: اصطلاح قیمت‌گذاری دستوری یا کنترل قیمت به حداقل یا حداکثر قیمت‌های قانونی تعیین شده برای کالاهای مشخص اشاره دارد. همچنین کنترل قیمت معمولاً توسط دولت در بازار اجرا می‌شود که این فرآیند معمولاً به عنوان ابزاری برای مداخله مستقیم اقتصادی برای مدیریت مقرون به صرفه کردن برخی کالاها و خدمات، از جمله اجاره، خودرو، بنزین، غذا و... به کار می‌رود.

وی افزود: اگرچه اعمال سیاست‌های کنترل قیمت ممکن است در کوتاه مدت قیمت برخی کالاها و خدمات را مقرون به صرفه‌تر کند، اما کنترل قیمت اغلب می‌تواند منجر به اختلال در بازار، ضرر برای تولید کنندگان و تغییر قابل توجه در کیفیت شود.

باغبان بیان داشت: دولت‌ها همیشه برای قیمت‌گذاری دستوری دلایل و توجیهاتی همچون مقرون به صرفه بودن برای قشر مصرف کننده و یا ثبات اقتصادی می‌آورند، اما این کنترل قیمت در بیشتر مواقع اثر معکوس داشته است؛ لازم به ذکر است که در درازمدت، کنترل قیمت‌ها منجر به مشکلاتی همچون کمبود، جیره بندی، کاهش کیفیت محصول و به وجود آمدن بازارهای غیرقانونی می‌شود که برای عرضه کالاهای تحت کنترل قیمت از طریق کانال‌های غیررسمی ایجاد می‌شود که اغلب می‌تواند منجر به افت کیفیت کالاها و خدمات منجر شود.

وی ادامه داد: به عنوان نمونه تأثیر قیمت‌گذاری دستوری را در صنعت برق مشاهده می‌کنیم؛ با توجه به قیمت‌های فعلی، تأسیس نیروگاه‌های جدید و یا افزایش ظرفیت نیروگاه‌های موجود، توجیه اقتصادی خود را از دست داده و بخش خصوصی تمایلی برای سرمایه‌گذاری در این بخش ندارد و عوارض کمبود برق منجر به قطعی برق در بخش صنعتی و خانگی می‌شود، قطعی برق در بخش خانگی منجر به نارضایتی عمومی می‌شود. بنابراین دولت‌ها همواره فشار قطعی برق را به صنایع تحمیل می‌کنند که اثرات آن را در صورت‌های مالی شرکت‌ها مشاهده می‌کنیم با کاهش تولید، سود و افزایش استهلاک تجهیزات همراه و تأثیرات منفی آن در قیمت سهام شرکت منعکس می‌شود.

به گفته این فعال بازار سرمایه؛ یکی دیگر از نمونه‌های واضح که تأثیر مخرب قیمت‌گذاری دستوری بر صنایع ایران را نشان می‌دهد، اجرای سیاست کنترل قیمت بر روی خودروهای تولید شده در شرکت‌های ایران خودرو و سایپا است که در سالیان اخیر، به دلیل تورم بالا و جهش ارزی در کشور، خود را بیشتر از قبل نمایان می‌کند.

وی تصریح کرد: همانطور که می‌دانید قیمت خودروهای تولید شده در شرکت‌های ایران خودرو و سایپا اختلاف بسیار زیادی با قیمت بازار آزاد دارد و عامل به وجود آمدن چنین اختلافی، اعمال فشار برای کنترل قیمت است؛ چراکه سازمان‌ها و نهادهای مسئول با هدف حمایت از مصرف کننده روی محصولات تولید شده در این دو شرکت سیاست کنترل قیمت را اجرا می‌کنند، اما نه تنها قیمت بازار آزاد کنترل نمی‌شود؛ بلکه یک رانت و اختلاف قیمت بسیار زیاد بین قیمت کارخانه و بازار آزاد به وجود می‌آید که این امر منجر به کاهش کیفیت محصولات تولیدی و همچنین کاهش سودآوری شرکت‌های خودروسازی و متضرر شدن سهامداران این شرکت‌ها شده است.

این کارشناس بازار سرمایه عنوان کرد: سرمایه‌گذاری در هر کار اقتصادی، نیازمند پیش‌بینی پذیر بودن آینده دارد؛ وقتی با قیمت‌گذاری دستوری پیش‌بینی پذیر بودن را از اقتصاد حذف کنیم در اصل ادامه تولید، اقتصاد و بازار سرمایه را به سمت رکود تشویق خواهیم کرد.

منبع: پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)